

Beslisnota voor de raad

Datum 12 januari 2022

Openbaar

Onderwerp Programma Circulaire Economie
Versienummer 1

Portefeuillehouder René de Heer
Informant Doesjka Majdandzic
Afdeling Ruimtelijke Planvorming
Telefoon (038) 498
Email d.majdandzic@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 5.1.2 We faciliteren de veranderende economie
Begroting wijzigen Nee
Dekking ten laste van N.v.t.

Bijlagen 1. Beleidsnota Zwolse Aanpak Circulair Bouwen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 De Zwolse Aanpak Circulair Bouwen vast te stellen, met daarin de strategieën en routekaart voor de transitie naar een circulaire bouweconomie.

Datum 12 januari 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Onze samenleving draait op wat de aarde biedt: we gebruiken grondstoffen voor voedsel, onderdak, warmte, kleding, elektrische apparaten en mobiliteit. Die behoefte aan grondstoffen neemt de komende jaren toe, in Nederland en de rest van de wereld, terwijl essentiële grondstoffen opraken. Tegelijkertijd verspillen we nog veel, waarmee we de aarde uitputten, het milieu vervuilen en het klimaat beïnvloeden. Dit zijn belangrijke punten die genoemd worden in de klimaatakkoorden van Parijs en Glasgow. De rijksoverheid heeft daarom als doel om van een lineaire economie toe te werken naar een duurzame, toekomstbestendige en circulaire economie, waarin grondstoffen steeds hergebruikt of hernieuwd worden.

De gemeente Zwolle wil graag bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie, passend bij haar rol en verantwoordelijkheid. Een belangrijk onderdeel van deze transitie heeft betrekking op de bouwsector. In Zwolle wordt al circulair gesloopt, gebouwd en ontwikkeld. Een mooi voorbeeld zijn de WRZV-hallen, de nieuwe gebiedsontwikkelingen in Stadshagen, de herontwikkeling van de Nieuwe Veemarkt, het circulaire paviljoen Hessenpoort, de Van der Capellen campus, Nomad City, de circulaire proeftuin. Transformaties van gebouwen zoals HSK20 dragen ook bij aan (waarde)behoud van grondstoffen.

De bouwsector is goed voor 40% van het totale grondstofgebruik en 40% van de CO2 uitstoot¹. In De Zwolse Aanpak Circulair Bouwen worden de vier strategieën uit de eerdere informatienota van september 2020 over circulair bouwen, uitgewerkt naar concrete doelstellingen en een routekaart tot 2030 voor de transitie naar een circulaire bouweconomie. De Rijksdoelen zijn hierbij het uitgangspunt. Het Rijk heeft de doelen voor de transitie naar een circulaire economie als volgt gesteld:

- 100% circulaire economie in 2050 (bron: Nederland Circulair 2050, Rijksoverheid);
- In 2030 een (tussen)doelstelling van 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen). (bron: Nederland Circulair 2050, Rijksoverheid);
- In 2021 wordt 10% circulair ingekocht (bron: MVI Actieplan Rijksoverheid);
- In 2023 worden alle opdrachten circulair uitgevraagd (bron: Transitieagenda Bouw Circulaire Economie).

De Rijksdoelen worden in het programmaplan Circulaire Economie vertaald naar gemeentelijke strategische doelen. Dit programmaplan hebben wij gelijktijdig met de Zwolse Aanpak Circulair Bouwen ter besluitvorming naar uw raad gestuurd. Dit zijn doelen voor de periode tot 2030:

- De stad Zwolle reduceert het gebruik van primaire grondstoffen in de bestaande stad en de nieuwe stad naar 0 in 2050 en naar 50% in 2030.
- De regio Zwolle wordt in Nederland erkend als katalysator voor innovatie ontwikkeling en verbinding op het gebied van circulaire economie, zodanig dat circulaire bedrijven zich vestigen en gevestigde bedrijven de transitie kunnen maken.
- Ondernemers en inwoners in Zwolle produceren, gebruiken en leveren circulair in Zwolle.
- De gemeente Zwolle vervult een voorbeeldfunctie voor andere organisaties door binnen de eigen bedrijfsvoering en werkprocessen te werken vanuit de circulaire doelen en ambities.

¹ [2020 Global status report - Verenigde Naties](#)

Datum 12 januari 2021

De Zwolse Aanpak Circulair bouwen onderkent de impact die de bouwsector heeft op het gebruik van grondstoffen en de uitstoot van CO₂. De forse bouwopgave van Zwolle tot 2030 biedt kansen om impactvolle keuzes te maken op het gebied van circulair bouwen. Hierbij kan de omvang van de opgave juist door de schaalgrootte helpen de innovatie in de bouwsector te versnellen en betaalbaar te houden. De gemeente maakt onderscheid in de verschillende rollen die zij vervult: als opdrachtgever (cirkel van controle), als facilitator (cirkel van invloed) of als regisseur (cirkel van betrokkenheid). Afhankelijk van de rol is de mate van invloed groter of kleiner. De gemeente wil in haar eigen projecten een voorbeeldfunctie vervullen.

De gemeente Zwolle is sinds kort een SDG (Sustainable Development Goals)-gemeente. De SDG's zijn een heel goede kapstok voor een transitie naar een circulaire bouweconomie. Met de Zwolse Aanpak Circulair Bouwen dragen we bij aan de volgende SDG's:

- **SDG 8:** Eerlijk werk en economische groei
- **SDG 9:** industrie, innovatie en infrastructuur
- **SDG 11:** Duurzame steden en gemeenschappen;
- **SDG 12:** Verantwoorde consumptie en productie;
- **SDG 13:** Klimaatactie.
- **SDG 17:** partnerschap

Beoogd effect

Zwolle maakt de transitie naar een circulaire manier van bouwen, waarbij verschillende strategieën kunnen worden toegepast. In Zwolle wordt het vaststellen van de circulaire ambities in samenhang met de andere duurzaamheidsambities gedaan. Deze ambities worden in gezamenlijkheid met de markt vastgesteld en in elke fase van een project- of gebiedsontwikkeling gemonitord.

Argumenten

1.1 De Zwolse Aanpak Circulair Bouwen sluit aan bij de behoefte van partners in de bouwsector en binnen Zwolse gebieds- en projectontwikkelingen.

De transitie naar een circulaire economie heeft grote invloed op de bouwsector. De bouwketen is een van de sectoren die een grote invloed hebben op het gebruik van (primaire) grondstoffen. Zwolle voorziet een grote bouwopgave in de komende jaren. De bouw is echter ook een 'trage' sector; plannen die in 2025 gebouwd worden, zijn nu al in ontwikkeling. Snel inspelen op nieuwe, circulaire ontwikkelingen heeft pas op lange termijn effect. Er zit dus een spanning tussen het stellen van circulaire ambities en de snelheid waarmee dit kunnen worden doorgevoerd. Om de genoemde doelstellingen voor 2030 en 2050 te halen, hebben partners in de bouwsector daarom behoefte aan duidelijke en haalbare eisen om circulariteit mee te nemen in de ontwikkeling van gebouwen en gebieden. De Zwolse Aanpak Circulair Bouwen is besproken met de werkgroep Duurzaamheid van het Concilium. Deze werkgroep is blij met deze aanpak en ziet het als mooie stap.

1.2 De Zwolse Aanpak sorteert voor op landelijke regelgeving en creëert een gelijk speelveld voor ontwikkelaars en bouwers

Zwolle staat voor een grote bouwopgave en dus is er een aanzienlijke impact van de bouw op grondstoffengebruik te verwachten. Door vooraf – waar mogelijk in gezamenlijkheid - randvoorwaarden stellen aan deze ontwikkelingen komt de transitie naar een circulaire bouweconomie

Datum 12 januari 2021

in een stroomversnelling. De marktpartijen zijn op zoek naar een meer concrete uitvraag en een gelijk speelveld. We willen, in nauw overleg met de markt, het minimale ambitieniveau geleidelijk aan ophogen. In eerste instantie voor circulair bouwen, ontwikkelen en slopen, later ook breder voor gebiedsontwikkeling.

In 2023 komt er waarschijnlijk strengere landelijke regelgeving ten aanzien van circulair bouwen. Daar sorteren we op deze manier op voor. Samen met de markt gaan we op zoek naar innovatieve manieren om circulair en tegelijkertijd snel en betaalbaar te bouwen. We merken dat de marktpartijen beter weten wat er kan en dat we die kennis beter moeten benutten in onze uitvragen. Met marktpartijen willen we kennis ontwikkelen en delen ten aanzien van circulair bouwen, zodat we van losstaande projecten naar een structurele inbedding van circulair denken en handelen in onze organisaties gaan.

1.3 De transitie naar een circulaire bouweconomie moet integraal onderdeel worden van projecten, gebiedsontwikkelingen en processen.

De Zwolse Aanpak Circulair Bouwen is erop gericht om zoveel mogelijk aan te sluiten op lopende gebiedsontwikkelingen, projecten en processen en daarin de circulaire ambities te integreren. Circulair bouwen en ontwikkelen wordt een vanzelfsprekend onderdeel van het werk dat we doen. Door de circulaire ambities slim te verknopen met andere duurzaamheidsambities kan werk met werk gemaakt worden, ook in het licht van de versnelling en betaalbaarheid van de woningbouwopgave. We willen dat de circulaire alternatieven duidelijk voor het voetlicht gebracht worden en dat er meer kennis beschikbaar komt over circulariteit in bouwen en ontwikkelen. Dit doen we onder andere door gebruik te maken van het Integraal afwegingskader duurzaamheid (KEC-web) in verschillende fases van een project. Dit afwegingskader helpt om open in gesprek te gaan met marktpartijen. Dit afwegingskader is tot stand gekomen in samenwerking met het Concilium.

1.4 De uitvoering van de routekaart in de Zwolse Aanpak Circulair Bouwen sluit goed aan bij de samenwerking tussen gemeente en bouwsector.

De transitie naar een circulaire bouweconomie is een grote opgave, die we alleen als maatschappij samen in beweging kunnen zetten. Het is daarom belangrijk om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande netwerken en initiatieven. Daar zit ook al veel energie. Ondernemers, organisaties, overheden, onderwijs en inwoners in Zwolle en in de regio zijn al actief bezig met de transitie naar een circulaire economie. Zo werken partijen onder andere samen in het Living Lab Circulaire Regio Zwolle en het kennisnetwerk Cirkelstad. De partners in het Concilium zetten zich in voor duurzame, circulaire woningbouwontwikkeling. Door aan te sluiten op wat er al gebeurt, kunnen we als gemeente leren van onze partners en zien we duidelijker wat wij kunnen bijdragen aan de markt en in de stad om onze doelen te bereiken. We betrekken onze partners bij de uitvoering van onderdelen in de routekaart. Belangrijk daarbij is om zicht te krijgen op belemmerende regelgeving en dit aan te kaarten bij het Rijk. Door deelname aan de Citydeal Circulair en conceptueel bouwen is Zwolle onderdeel van het juiste platform hiervoor.

Risico's

Geen.

Financiën

Voor het programma Circulaire economie is al dekking geregeld. Werkzaamheden en kosten ten gevolge van de Zwolse Aanpak Circulair Bouwen worden vanuit dit programma gedekt.

Datum 12 januari 2021

Communicatie

De communicatie over de Zwolse Aanpak CB wordt opgenomen in het bredere communicatieplan voor het programma Circulaire Economie.

Vervolg

Na vaststelling van deze beslisnota starten we de uitvoering van de routekaart.
Voor de rapportage en verantwoording volgen we de beleidscyclus.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer